

Trollhättan 2026-06-04

Försvarsdepartementet
Avdelningen för militärt försvar,
Enheten för materieförsörjning

GKN Aerospace remissvar över betänkandet Försvarsexportinitiativ för en gemensam säkerhet (SOU 2026:16)

GKN Aerospace Sweden AB (GKN) önskar härmed yttra sig över remissen av betänkandet Försvarsexportinitiativ för en gemensam säkerhet (SOU 2026:16), diarienummer Fö2026/00487.

GKN bedömer att betänkandet på ett tydligt sätt pekar ut långvariga brister i statens arbete med försvarsexport, såsom fragmentering, reaktivitet, otillräcklig resurssättning och otydlig ansvarsfördelning. SOU 2026:16 markerar ett nödvändigt skifte mot en mer aktiv och strategisk statlig roll, i linje med ett skärpt säkerhetspolitiskt läge där försvarsexporten är ett verktyg för både samarbete och kostnadseffektivitet.

GKN anser att de många förslagen nu skyndsamt bör omsättas i konkret styrning, organisation och förstärkta resurser. Den avgörande frågan framåt är statens förmåga att balansera tydligt utpekade säkerhetsintressen med rätt insatser för en fortsatt uthållig och konkurrenskraftig försvarsindustri.

Bakgrund om GKN

GKN är ett ledande företag inom civil- och militär flygindustri, liksom inom rymdindustrin och besitter en unik kompetens på hög systemnivå för flygmotorer. Företaget har en relation till svenska flygvapnet sedan 1930-talet och utför idag utveckling och vidmakthållande såsom produktstöd och underhåll för motorerna till stridsflygplanet JAS 39 Gripen genom ett prestandabaserat avtal på systemnivå med FMV som även täcker flera av dess exportkunder.

GKN utvecklar och tillverkar även sedan ett antal år strategiska raketmotorprodukter som munstycken och turbiner till de europeiska Ariane-raketerna.

På den mycket hårt konkurrensutsatta civila flygbranschen har GKN valt att specialisera sig på ett antal mycket avancerade motorkomponenter i civila motorer. Detta har möjliggjorts genom nyttjande av kompetens inom såväl militära helmotorsystem och delsystemens produktteknologi som tillverkningsprocesser. Specialiseringen har varit framgångsrik och GKN:s komponenter finns i dag med i över 90% av alla nya större passagerarflygplan som levereras, världen över. Över 80% av omsättningen från GKN kommer från export.

Analys av förslaget

Sverige har länge haft en stark försvarsindustri med hög teknisk nivå, men försvarsexporten har präglats av ett relativt fragmenterat system utan tydlig strategisk inriktning där flera myndigheter och aktörer delar ansvar. Samtidigt har det globala säkerhetsläget förändrats genom ökade geopolitiska spänningar och osäkerhet. Sveriges förutsättningar har också förändrats genom integrationen i NATO, nya initiativ inom EU och flera bilaterala internationella försvarssamarbeten där gemensamma anskaffningar har blivit vanligare som ett sätt att öka produktionskapaciteten samt främja militär samverkan och interoperabilitet.

Det är positivt att betänkandet så tydligt uttalar att *"svenska försvarsföretag utgör en nyckelkomponent i försvaret av Sverige och en viktig tillgång för allierade och partners"*, att *"de bidrar i betydande utsträckning till vår nations ställning som högteknologisk, innovativ nation samtidigt som de skapar tillväxt och sysselsättning"*, samt att *"det säkerhetspolitiska, strategiska värdet av svenska försvarsföretag har förstärkts som en konsekvens av omvärldsutvecklingen"*.

Mot denna bakgrund föreslår SOU 2026:16 ett mer aktivt statligt engagemang i försvarsexporten. Detta innebär bland annat en nationell strategi, moderniserat exportstöd, ett antal författningsförändringar och ett femårigt försvarsexportinitiativ.

GKN instämmer i utredningens analys och i behovet av en mer aktiv och strategisk statlig roll för att öka försvarsexporten. Den starka och högteknologiska försvarsindustrin ger vårt land rådighet över viktiga förmågor samt försörjningssäkerhet och handlingsfrihet. Den starka försvarsindustriella förmågan är också ett försvars- och säkerhetspolitiskt verktyg för att skapa strategiska allianser och beroenden och få påverkansmöjlighet i internationella samarbeten.

GKN vill samtidigt betona behovet av en nära och transparant samverkan med försvarsindustrin så att såväl främjande som kampanjer sker samordnat, affärsnära och långsiktigt och att det är anpassat för att dra nytta av alla de olika internationella samarbetsmöjligheter som uppstår.

Statlig styrning – nödvändig men problematisk

Ett av de mest centrala förslagen är att staten ska ta en mer aktiv roll i styrningen av försvarsexporten. Detta är i många avseenden logiskt. Försvarsexport sker inte på en vanlig öppen marknad, utan är nära kopplad till nationell säkerhets- och utrikespolitik. En ökad statlig styrning kan bidra till bättre samordning, tydligare prioriteringar och stärkt internationell position.

När staten får större inflytande över exportbeslut finns dock en risk att kortsiktiga politiska intressen påverkar långsiktiga industriella behov.

Det är därför viktigt att värna om en bred politisk uppslutning i Riksdagen bakom försvarsexportfrämjandet. Det kommer också att krävas tillräcklig kapacitet nära Regeringen för att säkerställa löpande prioritering, samordning och genomförandekraft i frågor som skär över flera politikområden.

Exportstöd och industripolitik

Utredningen föreslår också ett moderniserat exportstöd och ökade insatser för strategiska materielområden samt små och medelstora företag. Detta kan ses som ett uttryck för en mer aktiv industripolitik, där staten inte bara reglerar utan även främjar ekonomisk utveckling. Fördelarna är tydliga: ökad innovation, större konkurrenskraft, en bredare industriell bas och ekonomisk tillväxt.

En central del av utredningen är den tydliga kopplingen mellan försvarsexport och säkerhetspolitik. Detta speglar en realistisk syn på internationella relationer, där ekonomiska och militära intressen ofta är sammanflätade.

Genom att använda export som ett verktyg för att stärka internationella partnerskap kan Sverige öka sitt inflytande och bidra till gemensam säkerhet också inom NATO-samarbetet.

Här är det viktigt att säkerställa en koppling till statens generella näringslivsfrämjande arbete, men med hänsyn taget till försvarsexportens unika förutsättningar.

Slutsats

SOU 2026:16 representerar ett tydligt skifte mot en mer aktiv och strategisk statlig roll i försvarsexporten. Detta är i grunden en rimlig utveckling i en tid av ökad geopolitisk osäkerhet, men också i en tid där försvarsexport utgör möjlighet till samarbete, säkerhetspolitisk påverkan och kostnadsdelning.

Sverige har en unik position som en av de främsta försvarsindustrinationerna i Europa och som ett av världens mest innovativa länder. För att Sveriges position inom dessa områden ska kunna värnas krävs att försvarssektorn fortsätter växa och utvecklar sin innovations- och konkurrenskraft, och därför bör staten i nära samverkan med försvarsindustrin maximera sina ansträngningar för att öka försvarsexporten. För detta krävs ett stärkt statligt exportstöd i Sverige.

GKN står till förfogande för ytterligare förtydliganden och fakta kring dessa frågor.

Med Vänlig Hälsning,

Sara Eklöf
Head of programs, Governmental Solutions
GKN Aerospace Sweden AB